

2015 W 1516

15 oktober 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], onbekend wanneer overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven leraar op [naam] MULO te [plaats] en tot [jaar] lid van
de Congregatie van de Fraters van Utrecht,

en

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], waarschijnlijk overleden, datum onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven leraar op [naam] MULO te [plaats] en tot [jaar] lid
geweest van de Congregatie van de Fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 juli 2015.

Op 22 juli 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciaal Overste.

Op 8 september 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote, mevrouw [naam], en zijn zoon, de heer [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller. Namens de congregatie is verschenen frater [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager was in de periode van 1946 tot 1949 leerling van de [Mulo] te [plaats]. In 1947 had klager les van frater [aangeklaagde 1]. Hij gaf wiskunde en tekenen. Op een dag kwam frater [aangeklaagde 1] naast klager zitten. Hij deed alsof hij het huiswerk van klager wilde

controleren, maar met zijn linkerhand schoof frater [aangeklaagde 1] in de linker broekspijp van de korte broek van klager en friemelde aan zijn piel. Dit is eenmalig gebeurd.

Frater [aangeklaagde 2] gaf Duits aan klager. Frater [aangeklaagde 2] zat vooral op de lessenaar voor de klas. Klager zag regelmatig zijn rechterhand op en neer gaan onder de tafel. De eerste keer wist klager niet wat er gebeurde, maar bij navraag bleek klager dat het ging om aftrekken. De keren daarna wist klager dus wat er gebeurde als frater [aangeklaagde 2] dit deed. Dit heeft gedurende een periode van twee jaar regelmatig plaatsgevonden, soms wekelijks.

2.2. Klager was al niet heel zelfverzekerd, maar voelde zich door het gedrag van de fraters slecht. Klager voelde zich erg geïsoleerd en kon er met niemand over praten. Klager heeft later in zijn leven meermalen onder psychische behandeling gestaan. Er werd vaak door frater [aangeklaagde 1] gezegd dat klager dom was en een slecht karakter had. Klager wilde altijd bewijzen dat hij niet dom was en is daarom lang blijven studeren. Door middel van EMDR gaat klager proberen het beeld van frater [aangeklaagde 1], dat hij nog steeds voor zich ziet, kwijt te raken.

2.3. Klager wil erkenning en gegrondverklaring van zijn klacht en hoopt dat daarmee de steeds terugkerende beelden zullen verdwijnen. Klager vraagt de zegen over de nog resterende levensjaren die hem resten. Daarnaast wil klager graag een financiële vergoeding.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Beide aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. De Provinciaal Overste heeft in zijn reactie gesteld dat ten aanzien van de klacht tegen aangeklaagde 1 reeds in eerdere gesprekken erkenning is gegeven en excuses is aangeboden. Op dit moment wil de Provinciaal Overste dat herhalen. Er is ook een andere klacht bekend tegen aangeklaagde 1.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 heeft de Provinciaal Overste opgemerkt dat er geen steunbewijs aanwezig is, maar dat de klacht wel duidelijk is omschreven.

De congregatie vindt het misbruik door aangeklaagde 1 en aangeklaagde 2 zeer verwerpelijk en biedt haar oprechte excuses daarvoor aan. Eveneens biedt de congregatie haar excuses aan dat de toenmalige leiding van de congregatie in alle redelijkheid had behoren te weten dat deze misstanden plaatsvonden en dat de congregatie in het voorkomen daarvan en het nemen van maatregelen daartegen tekort is geschoten.

Ter zitting toont de Provinciaal Overste zich bereid klager de door hem gewenste zegen te geven.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer negenenzestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van de aangeklaagden zijn deze

feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden, namelijk de volgende gebeurtenissen. Aangeklaagde 1 heeft klager eenmaal onder zijn kleding aan zijn geslachtsdeel betast. Aangeklaagde 2 heeft zichzelf meermalen onder zijn kleding afgetrokken terwijl klager dit kon zien. Dit heeft gedurende een periode van twee jaar regelmatig plaatsgevonden, soms wekelijks.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaringen die zijn echtgenote en zijn zoon ter zitting van de Klachtencommissie hebben afgelegd. Zowel de echtgenote als de zoon van klager hebben verklaard dat klager hen al jaren geleden heeft verteld over het seksueel misbruik door beide aangeklaagden.

Tenslotte is er ten aanzien van aangeklaagde 1 een gegrond verklaarde klacht bekend bij de Klachtencommissie onder nummer 2011T304.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door beide aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 13 jaar oud. Beide aangeklaagde waren voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde 1 en aangeklaagde 2 zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht kan wellicht bijdragen aan de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht de klacht tegen beide aangeklaagden gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 oktober 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. R. Willemsen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.